

خانگی نادیار

بکر باراوی
نایاری / 1983

نہ ہاتھ پیش چاو ، کہ فرمانی کاریکی بہ سہردا درابی و پہلے ہی جی بہ جی کردنی لی بکن .

(کہ واتہ راستہ گوی زہوی شانویہ کی فراوانہ !)

بزہی سہر لیبوی کیڑیکی تازہ خونچہ ، بہ لاتا تی پیری ، وہک ہہ والی سہرکہ وتنی تاقی کردنہ وہیہ کی قوتابخانہ ی لہ بن ہہ نگلیا توند کردبی ، سہرنجی راکیشای . بہدوی خویدا خستیتیہ گیژاوی دہریای خہ یالیکی بی پیریہ وہ ، بہدوی خالیکی نادیاردا ویلی کردی .

(شانو چہ ند فراوان بیت .. ہیندہش نہ کتہری تیا بہدی نہ کری . بہ لام گرنگ سہرکہ وتوتربنیانہ کہ لہ چ خالیکدا خوی نہ نوینی ؟!)

نہت نہ زانی ، فرمانی نہ مجارہ بو دیتنی کام شانو تہ کانت بی نہدا ؟ گورو تینی مہ چہ کہ نہستورہ کانت لہ کام ژووری پوشتہ و رازا وہدا نہ خہ یتہ کار ؟ یان بہ دووی کام باریکہ ہیل «وایر» یکدا ویل نہ بیت ؟ تالووی چہ ند توپہلہ بزمازی ژہنگاوی بہ گہرووتا ساریژ نہ بیت ؟

کاتی بیرت لہ مانہ نہ کردہ وہ .. وہک ہہ موو جاریکی دی ، دہمارہ کانی لہ شت کرژ نہ بوون . ہیزی رووژانی دیکہ ی تیا بہدی نہ نہ کرا !

کاتی سہرت ہہ لبری ، لہ نیوان کومہ لیک خانووی لہ یہ ک چوودا و لہ کولانیکی چولی سہرو بن گیراودا ، خوت بینیہ وہ . سہرت ہہ لبری ، دیمہنی نہ خسرو نیگارو پہنجرہ چنرا وہ کانیان ، کہ بہ ہی ی یاسایہ ک داریزرا بوون ، لہ چاواہ کانتا

ہہ ستایت و بہ نابہ دلہیہ وہ کہ رہستہ ی کارہ کہت شاخنیہ نیو قہدی پشتینہ رہشہ کہ تہ وہ .. وہک بو زیندا نیکی تاریکت بنیرن ، لہ گہل ہہ موو ہہ نگاویکتا بو لہ یہ کت لیوہ نہ ہات . ہہ موو بو لہ یہ کیش کہ مہ کیک لہ گینگلی ژانہ کانی دہروونی خوتت بی دائہ مرکانہ وہ . لہ بہر خوتہ وہ نہ تووت :-
[بہ لام دا لہ کاری وا ، کہ ہیندہ ژان تیکہ ل بہ ہہ وینی خوشہ ویستی بیی !]

ناہفت نہ بوو ، زور جار فرمانی وا ، شانی نابہ دل پی نہوی کردوی . زور جاریش خوشہ ویستی کارہ کہتی لہ دہرونتا نہ گوش و ژانی بہ دہمارہ کانتا نہ ہینا و نہ برد .

زور کہ سیش لہ کاری خوی نابہ دلہ : بہ لام تونہ ! چونکہ پینچ سالہ و تادی ، چہ کہ رہی خوشہ ویستی پیشہ کہت ، وہک تہ مہنی لادیت لہ ناختا رہگ دائہ کوتی .. توش پتر بہ ناخی نہ وا رو نہ چویت . بوہیہ کہ ہہ میشہ ہہ ستت نہ کرد بویتہ تہ «موم» یکی گر گرتوی مالہ ہہ ژاریک و در بہ تاریکی ژوورہ کانی نہدی .

لہ بہر تیشکی ہہ موو توانہ وہیہ کتا ، پہنچہ کولہ وژہ کانی دایکہ پیرہ کہت و زامی گری سہر تہ نووری مالانی ، تیا ساریژ نہ کہ یت ! بہ لام فرمانی کاری وا .. ہہ موو نہ وانہ ی لہ یادا نہ سریتہ وہ . وہک کولہ قورسہ کہ ی دل و دہروونی پیرہ دایک ، درابی بہ شانی تودا ، ہہ نگاواہ کانت لہ دووت نہ نہ ہاتن . بی پیراوش ، چاوت بہ و خہ لکہ ی نہ مہبرو نہ وہبری شہ قامہ کہدا نہ گترا . ہہریہ کہ یانت بہ نہ کتہریک

به دی کرد . له بهر خوته وه نه توت :-

[دوور نی به ئه م نه خش و نیگاره ، هزارویه ک نهینی دلدارانی به یه ک نه گه یشتوی ، له دوو تویی خویدا حه شار دابی !] یه کئی له وته لارانه قوستیتیه وه . ترنجایته نیو کومه لیکی نه ناسه وه .

سه رته خته ی نه و شانویه هه لریژی ..

«مادام ئه م جوړه شانویانه هه یه ! که واته گرنگ نی به کئی خوی تیا نه نوینی !»

تا نه هات خو شه ویستی پیشه و کاره که ت ، نه بوه خو شه ویستی کیژیکی ناسک و وه ک خرۆکه یه کی سوور ، به که له بهر هه کانی له شتا سووری نه خوارد . به په ل کوتان خوت که یانده سوچیکی ژووره که .

که ره سته ی به رپشتینه که ت خسته کار . تالوی بزماره ژه نگاویه کانت لایوه که زو مازو . ماندوو بون له شله ی دلۆپه ی باراناوی ژیر پیتا توایه وه .

که وتیته دوا ی هیل و ایریکی باریک و پیا هه لزنایت . تاخوت که یانده نیو دلی گلۆپیکی ره نگ زه ردی خه م هه لگرتوو . تا نه هات بزهی لیوه کانت تیکه ل به و تیشکه کزه نه بوو . تا بوه پروچکتوریکی سوورو در ی به و تاریکه دا . به په له لات کرده وه .. گولیکی ژاکاو ، سیمای قوتابیه کی بزوی تیا به دی نه کرا . برچیکی سه ر ئاو که وتوی ئالۆزکاو ، که لیشاوی لافاویکی قوراوی رای مالینی . یه خه یه کی دادراو . جوتی خونچه ی هه لپرو چقاوی تازه که شاهه تیا ملیان به لاره وه نابوو . دوو چاوی ره شی به شه واره که وتوو .. وه ک ژیله مو به ناختا شور بوونه وه . شاهه ماره کانی له شت خوینیان تی زا . وشه کان له قورگتا خنکان . ته نها چاره که شه کانی به کزی یه که وه به رووی تیشکی رووناکی ژووره که دا ، هه لپری . تا تینویتی خوی پی بشکینی . هیدی هیدی پیلوه کانی له یه ک نزیک نه بوونه وه . وه ک له ئامیزی عاشقیکی سه ر هه لگرتودا ، سه ر خه و بشکینی کزتر بوون ، بو پشووی چه ند شه و ئیشک گرتن لیکی نان .

هه ناسه یه کت هه لکیشا .. توش وه ک مومیکی کز به دپاریه وه .. وورده وورده توایته وه . ته نها نه وه ت بو کرا بلئی :-

(که واته سه ر که وتو ترین نه کتر .. له گچکه ترین خالی نه م زه مینه دا خوی نه نوینی !)

به لام نه مجاره یان ، به ری ره ویکی ته سک و تاریکداو به نیوان چه ند ژووریکی کلوم دراودا ، شور بوونه وه . گویت بو نه و دیو ژووره کان هه لختست . هه ریه که یان ناله و نوزه تاریکه کی خه ست تر ، پوشیوونی . ته می نه و تاریکه ش شالاوی به رووتا نه هینا . که ره کت بوو ببیه مومیکی کزو په ی به تاریکی و نهینیه کانی نه و دیو به ریت .

(که واته نه مانه ش هه ر په که یان به شیکن له و شانۆ فراوانه !) دابووت له شه قه ی بالی خه یالیکی به رزه فرو ، به ره و سالانی مندالیت په لت نه کوتا . ووشه ی دایکه پیره که ت بوه په له هه وریک و به سه رتا دانه باری و له میشکتا دهنگی نه دابه وه .

(رۆله .. باوکت چه ندین سال شارو به ره ی نه کرد .. در ی به تاریکی شه وه زه نگ نه دا . کوی نه نه کرد . په لی له نه ستیران نه کوتا ! ماندوو نه نه بوو . تاله شه ویکی نه نگوسته چاوا ، بووه نه ستیره یه کی که ش و به ره و خوار کشا !) زرمه ی ده رگایه کی بولایین ، ته می نه و خه یالانه ی ره وانیه وه .

فه رمانیکی ره ق له که لله تا دهنگی دایه وه . له ژووری شانویه کی کلوم دراوی تاریکدا ، خوت دوزیه وه . دلت پتر که وته لیدان . تیشکی چاوه کانت له گومی

تاریکی نه و ژووره دا نه توایه وه . بو ساته وه ختیک کپ بوویت . نوزه یه ک له سوچیکی شانۆکه وه .. بی دهنگیه که ی نه له رانه وه . که وتیته خو . هه نگاوی دریزترت به ده ریای نه و تاریکیه دا نه نا . گوړو تینی جارن .. جی ی ژان و نازاره کانی ، له بازوه نه ستوره کانتا نه گرتنه وه . که ره کت بوو بوخته ی کار ، له